

**A CIGÁNDI KÁNTOR MIHÁLY ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS
TAGINTÉZMÉNYEI
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Cigánd, 2009. augusztus 24.

Készítette: Bodnár Balázs
iskolaigazgató

PEDAGÓGIAI PROGRAM

ELFOGADTA

A KÁNTOR MIHÁLY ÁLTALÁNOS ISKOLA

ÉS

TAGINTÉZMÉNYEI

NEVELŐTESTÜLETE

2009. augusztus 24.

TARTALOM

BEVEZETÉS ISKOLÁNKRÓL	4
NEVELÉSI PROGRAM	5
I. Pedagógiai alapelveink	5
II. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eljárásai	9
III. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
IV. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	14
V. A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	16
1. A tanítási órák	16
2. A tanítási órán kívüli tevékenységek	16
3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése	20
4. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése	20
5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	20
6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	22
7. A szociális hátrányok enyhítése	22
VI. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	23
VII. Iskolai egészség nevelési program	25
VIII. Iskolai környezeti nevelési program	26

Mottó: *"Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére
és az alkotás izalmára,
hogy megtanítsen szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."
(Szent-Györgyi Albert)*

ISKOLÁNKRÓL

- Bevezető -

Az iskola több évszázados története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkákban kiemelt figyelmet fordítsunk a szülőföldre, a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

Iskolánk fenntartója Cigánd Város Önkormányzata. 2007. szeptember 1-től oktatási társulás jött létre Cigánd, Zemplénagárd és Révleányvár települések között. Cigánd mint gesztor iskola és tagintézményei Zemplénagárd és Révleányvár iskolái lettek. A fenntartónk által kiadott alapító okirat szerint alapfeladatunk a tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

A városunkban élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt

fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Iskolánk hosszú múltja alatt többször változtak az oktatást meghatározó törvények, de nem változott a munkálkodó pedagógusok fő célja: emberséget és tudást adni a felcseperedő cigándi embereknek!

NEVELÉSI PROGRAM

I. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A Kántor Mihály Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat. Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
 - tanuló és tanuló,
 - tanuló és nevelő,
 - szülő és nevelő,
 - nevelő és nevelő

között.

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg** és **testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- ***2009.szeptember 1-től emeltszintű testnevelés osztályt indítunk első évfolyamon. A sporképesség felmérése alapján kiválogatott 6-14 éves tanulók számára biztosítja a helyi tantervben megfogalmazott követelmények elsajátítását, emellett tehetségük kibontakoztatását a testnevelés és a sport területén. A sport alapvetően teljesítmény centrikus, a kiválasztódás miatt természetesen csak néhány tanulónkból válhat jó sportoló, de törekedni kell arra, hogy minden gyerek elé életkorának és**

képességének megfelelő differenciált, teljesíthető követelményeket állítsunk a sportban. Ki kell alakítanunk a sportolói személyiség jegyeket, amelyek birtokában tanulóink sportszerű versenyzésre, a sporttal járó emberi érzelmek megfelelő kifejezésére lesznek képesek.

- ***Biztosítanunk kell nevelőink sporttámogatói attitűdjét.**
 - ***Ember és sportember központú iskola kialakítása fontos feladatunk.**
- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
 - iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
 - az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
 - fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
 - szeretnék elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
 - törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
 - segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
 - törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
 - szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
3. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltság révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:
- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
 - igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
 - ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
 - nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.
4. Eseményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
 - erkölcsös,
 - fegyelmezett,
 - művelt,
 - kötelességtudó,
 - érdeklődő, nyitott,
 - kreatív, alkotó,
 - becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
 - képes a problémák érzékelésére és megoldására,
 - gyakorlatias,
 - képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
 - jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
 - van elképzelése a jövőjéről illetően,
 - becsüli a tudást,
 - öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
 - ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
 - képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
 - tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
 - képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
 - a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
 - ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a természet, a környezet értékeit,
 - más népek értékeit, hagyományait,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
-
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
 - ismeri és alkalmazza a közösségekben éléshez szükséges magatartásformákat,
 - ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
 - ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
 - viselkedése udvarias,
 - beszéde kulturált,
 - társaival együttműködik,
 - szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
 - képes szeretetet adni és kapni,
 - szereti hazáját,
 - megérti, tiszteltetben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
 - szellemileg és testileg egészséges, edzett,

- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

- a.) Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- b.) Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.
- *** Az emeltszintű testnevelés osztályba járók 8. évvégére alkalmasak a versenyszintű sportolásra, edzettségük, fizikai felkészültségük átlagon felüli.**

III. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése.

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

***Emeltszintű testnevelés osztályba járó tanulók között a napi rendszeres testmozgás által kialakult példa értékű testkultúra.**

IV. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelné és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelné tudják.

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

- Fontos feladat az iskola névadójának Kántor Mihály emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés a névadó születésnapjáról, a különféle iskolai és városi szintű a névadóhoz kapcsolódó rendezvények megszervezése, valamint az iskola részvétele az országos Kossuth Szövetség munkájában.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: Kossuth Lajos születése, 1956. október 23-a, 1849. október 6-a, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, a gyermeknapon, illetve a 8. osztályosok ballagásakor.
- Tízévenként az iskola tevékenységét, munkáját összefoglaló iskolai évkönyv kerül kiadásra.

- Lakóhelyünkön fellelhető neveléstörténeti, helytörténeti és néprajzi emlékeket őrző gyűjtemény Falumúzeum található A gyűjtemény minden érdeklődő számára nyitott, előzetes megbeszélés alapján látogatható.

b) Diákönkormányzat.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák- önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) tanulószoba.

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon tanulószoba, és az 5-8. évfolyamon a tagintézmény tanulói részére tanulószoba működik.

d) Diákétkeztetés.

A tanulók napi kétszeri étkezésben (tízórai, ebéd,) részesülnek.

e) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató (korrepetálás) foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.
- **Minden évfolyamon** integrációs **képességkibontakoztató** oktatás foglalkozások megtartására kerül sor.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.
- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- ***Emeltszintű testnevelés osztály.**
A testnevelésben, a sportban kiemelkedő képességeket mutató diákok. Ennek megfelelően a tehetséggondozó tevékenység középpontjában ezekben az osztályokban a testnevelés és a sport áll.

- A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a közoktatási törvény előírása alapján heti két órában azok a tanulók vesznek részt,
 - akiknek az első-negyedik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi,
 - akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.

f) **Integrációs felkészítés.**

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak integrációs felkészítést szervez.

- Az integrációs felkészítésben azok a tanulók vehetnek részt, akik egy osztályba, egy csoportba járnak, ***azokkal a tanulókkal akik nem vesznek részt integrációs felkészítésben.**

g) **Iskolai sportkör.**

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre. ***Az iskolai sportkör által szervezett edzéseken az emeltszintű testnevelés osztályba járó tanulók megjelenése kötelező.**

h) **Szakkörök.**

A szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja.. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

i) **Versenyek, vetélkedő, bemutatók.**

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

j) **Tanulmányi kirándulások.**

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számra évente egy alkalommal

tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

***Az emeltszintű testnevelés osztályba járó tanulók részére évente egy kiránduláson (túra) a részvétel kötelező. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezni.**

k) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

l) Szabadidős foglalkozások.

A szabadidő hasznos és kultúrált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

m) Iskolai könyvtár.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

n) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

o) Hit- és vallásoktatás.

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a tanulószoba;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

4. A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
 - a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
 - a tehetséggondozó foglalkozások;
 - integrációs felkészítés;
 - a iskolai sportkör;
 - a szakkörök;
 - versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
 - a szabadidős foglalkozások
-
- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
 - a továbbtanulás segítése.

5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
 - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,

- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek

d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivattal,
- gyermekorvossal,

e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- integrációs felkészítés, ***képesség-kibontakoztató felkészítés**
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkal való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- integrációs felkészítés.
- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

7. A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, a felzárkóztató és az egyéni foglalkozások;
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató és az egyéni foglalkozások;
- integrációs felkészítés.
- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolata;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

VI. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás.

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,

- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

b) Fogadó óra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

6. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
7. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

VII. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia,
 - a szexuális fejlődés területén (védőnők részéről)
- ***emeltszintű testnevelés osztályban a fent felsorolt tevékenységek fokozottan érvényesülnek**

2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák; játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon; az iskolai sportkör foglalkozásai; tömegsport foglalkozások; úszásoktatás; ***emeltszintű testnevelés osztályban a mindennapos testnevelés órák és sportági edzések.**
- a *...(a megfelelő tantárgyakat a helyi tantervben szereplő tantárgyak ismeretében lehet beírni)...* tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök (IVK; csecsemőápolási, táplálkozási, túra); minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre; minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:

- félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

***Tanulói jogviszony létesítése, az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei**

***Az iskola felvételi körzete Cigánd, Révleányvár, Zemplénagárd közigazgatási területe.**

A jelentkező első osztályosok óvodai szakvélemény alapján kerülnek beíratásra. Emeltszintű testnevelés osztályba kerüléshez kiválasztó felméréseket végzünk.

VIII. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival

kapcsolatosan.

2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a *...(a megfelelő tantárgyakat a helyi tantervben szereplő tantárgyak ismeretében lehet beírni)...* tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- a környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére; minden évben a „Föld napja” alkalmából történő megemlékezés a környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedővel, akadályversennyel; minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen; a szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában.

***Az emeltszintű testnevelés osztályban a fent felsorolt tevékenységformák az éves kötelező túrákon érvényesülnek.**